

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

Seminarium för informatörer / kommunikatörer

Aina Negga, Sametinget

aina.negga@sametinget.se

Gällivare den 17 mars 2011

*Kulturell och
språklig mångfald
skapar nationell
rikedom.*

Lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

- ✚ Gäller i hela landet för samtliga fem nationella minoriteter
- ✚ Allmänna bestämmelser = grundskydd införs
- ✚ Förstärkt skydd för samiska, meänkieli och finska inom FO och hos vissa myndigheter

*Kulturell och
språklig mångfald
skapar nationell
rikedom.*

Uppföljnings- ansvaret

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

- + Sametinget har tillsammans med Länsstyrelsen i Stockholms län ansvaret att följa upp hur lagen om nationella minoriteter (LoNM) genomförs.
- + Uppföljningen utgör inte tillsyn och påverkar inte heller den tillsyn som utövas enligt andra författningar.
- + Uppföljningen ska i stället innebära informationsinsamling som ska rapporteras till regeringen.

*Kulturell och
språklig mångfald
skapar nationell
rikedom.*

Uppföljnings- ansvaret

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

I uppdraget ingår att:

- ✚ fastställa och fördela statsbidraget
- ✚ redovisa hur statsbidraget använts och bedöma det fortsatta behovet av medel
- ✚ stödja kommuner och landsting i efterlevnad av lagen om nationella minoriteter och minoritetsspråk
- ✚ I samråd med berörda kommuner samordna utvidgningen av förvaltningsområdena,
- ✚ genomföra kunskapshöjande insatser i syfte att öka kunskapen och medvetenheten om Sveriges internationella åtaganden och minoritetsrättigheter.

*Kulturell och
språklig mångfald
skapar nationell
rikedom.*

Regleringsbrevet 2010

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

Sametinget och Länsstyrelsen ska enligt regleringsbrevet:

- + redovisa hur medel från anslaget 7:1 Åtgärder för nationella minoriteter använts och bedöma fortsatta behovet av medel**
- + redovisa hur myndigheter följt lagen, samt vilka stödjande & samordnande insatser som gjorts**
- + redovisa gjorda kunskapshöjande insatser och behov av ytterligare insatser**

Återrapporera uppdragen i en gemensam rapport senast 22 februari 2011

*Kulturell och
språklig mångfald
skapar nationell
rikedom.*

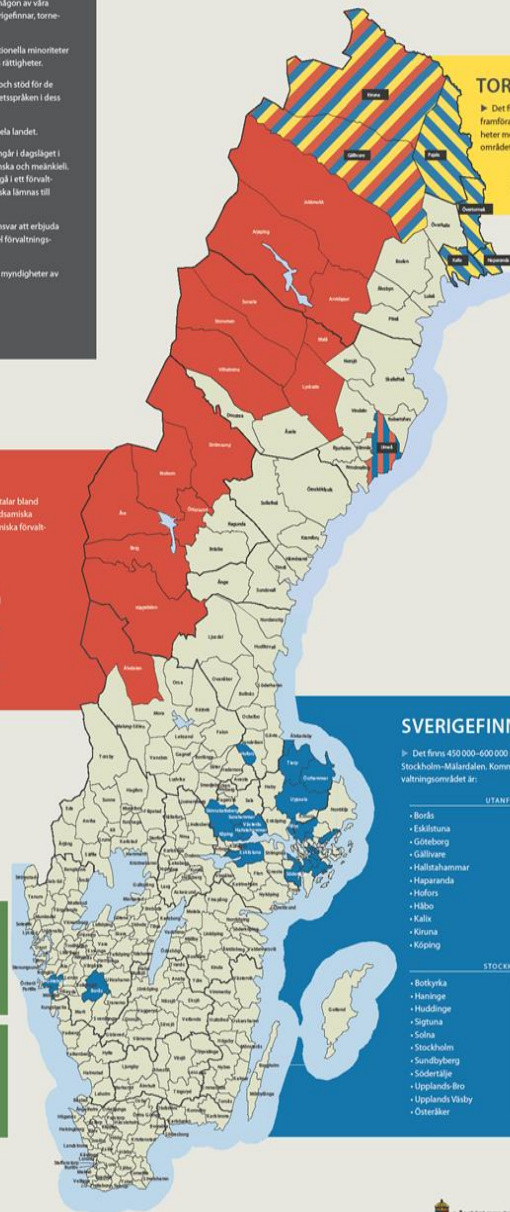

VISSTE DU ATT?

- Kanske var du en av Sveriges invånare tillhör någon av våra nationella minoriteter: samer (även ulvökar), sverigefinnar, tornedalingar, romer och judar.
- Från den 1 januari 2010 har vi en ny lag om nationella minoriteter och minoritetspråk som anger minoriteternas rättigheter.
- Lagen fastslår rätten till inflytande i samhället och stöd för de historiska minoritetskulturerna och till minoritetspråken i dess olika varieteter.
- Lagen omfattar alla myndigheter och gäller i hela landet.
- 47 kommuner och 10 länsstämning och regioner ingår i dagsläget i 43 tilldelade förvaltningsområden för samiska, finska och meänkieli. Även andra kommuner kan ha möjlighet att ingå i ett förvaltningsområde. Ansökan om frivillig anslutning ska lämnas till Regeringskansliet senast den 1 april.
- Inom förvaltningsområdena finns ett utökat ansvar att erbjuda service på samiska, finska och meänkieli. En del förvaltningsområden omfattar flera av språken.
- I förvaltningsområdena omfattas även statliga myndigheter av det utökade ansvaret.

Läs mer på www.minoritet.se

Nationella minoriteter i Sverige

TORNEDALINGAR

► Det finns cirka 50 000 tornedalingar i Sverige framförallt bosatta i Norrbotten. Minoritetspråket heter meänkieli. Kommuner som ingår i förvaltningsområdet för meänkieli är:

- Gällivare
- Kiruna
- Haparanda
- Pajala
- Kalix
- Övertorneå

SAMER

► Det finns 20 000–35 000 samer i Sverige som talar bland annat nordnorska, lulesamiska, pitesamiska, syd-samiska och umesamiska. Kommuner som ingår i det samiska förvaltningsområdet är:

- Arjeplog
- Arvidsjaur
- Berg
- Gällivare
- Haparanda
- Jokkmokk
- Kiruna
- Krokom
- Lycksele
- Malå
- Sorsele
- Storlien
- Strömsund
- Umeå
- Vilhelmina
- Åre
- Älvdalen
- Östersund

ROMER

► Det finns 50 000–100 000 romer och resande i Sverige bosatta över hela landet. Minoritetspråket heter romani chib.

JUDAR

► Det finns 20 000–25 000 judar i Sverige bosatta över hela landet. Minoritetspråket är jiddisch.

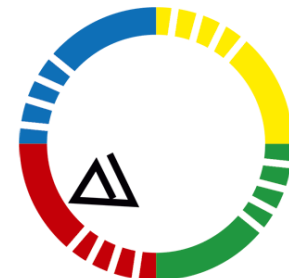
SVERIGEFINNAR

► Det finns 450 000–600 000 sverigefinnar i Sverige. Många bor i Stockholm–Mälardalen. Kommuner som ingår i det sverigefinska förvaltningsområdet är:

UTANFÖR STOCKHOLM	
• Borås	• Pajala
• Eskilstuna	• Skinnarkeberg
• Göteborg	• Surahammar
• Gällivare	• Tierp
• Hallitshammar	• Umeå
• Haparanda	• Uppsala
• Hofors	• Västerås
• Håbo	• Alvsjö
• Kalix	• Östhammar
• Kiruna	• Övertorneå
• Köping	

STOCKHOLMSOMRÅDET

- Borlänge
- Härninge
- Huddinge
- Sigtuna
- Solna
- Stockholm
- Sandviken
- Södertälje
- Upplands-Bro
- Upplands Visby
- Österåker

**Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget**

*Kulturell och
språklig mångfald
skapar nationell
rikedom.*

Landsting och regioner i FO

✚ Stockholm

✚ Norrbotten

✚ Uppsala

✚ Västerbotten

✚ Sörmland

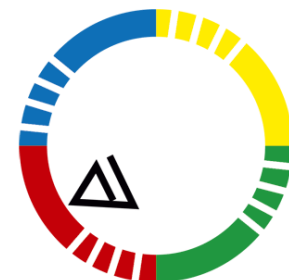
✚ Jämtland

✚ Västmanland

✚ Dalarna

✚ Västra Götaland

✚ Gävleborg

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

*Kulturell och
språklig mångfald
skapar nationell
rikedom.*

Myndigheter med uppdrag

Myndigheter med uppdrag att följa upp och analysera sina insatser utifrån NM- politiken

- + Rikspolisstyrelsen**
- + Socialstyrelsen**
- + Statens folkhälsoinstitut**
- + Statens skolverk**
- + Statens skolinspektion**
- + Högskoleverket**

**Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget**

*Kulturell och
språklig mångfald
skapar nationell
rikedom.*

Forts. Myndigheter med uppdrag

- + Lantmäteriet
- + Diskrimineringsombudsmannen
- + Ungdomsstyrelsen
- + Valmyndigheten
- + Statens kulturråd

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

*Kulturell och
språklig mångfald
skapar nationell
rikedom.*

NM

Riksorganisationer

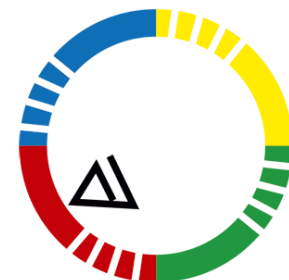
Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

- Sverigefinländarnas delegation
- Sverigefinska riksförbundet
- Svenska tornedalingars riksförbund – STR-T
- Riksförbundet Romer i Europa
- Judiska centralrådet

*Kulturell och
språklig mångfald
skapar nationell
rikedom.*

Erfarenheter 2010

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

- + Många, särskilt landsting, har kommit igång sent
- + Många har inväntat förändringar på g a valår
- » Några kommuner, flera landsting, har ännu ej inlett samråd med NM
- + Åtskilliga kommuner & de flesta landsting har ännu inte kartlagt NMs behov av stöd
- + Nya kommuner/landsting i FO har använt endast en mindre del av SB – en tredjedel
- + Generellt har ingen beaktat lagens bestämmelser om grundskydd för alla NM i hela landet

*Kulturell och
språklig mångfald
skapar nationell
rikedom.*

Framgångsfaktorer

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

- ✚ Tydliga mål & klar förankring i politisk och verksamhetsmässig ledning
- ✚ Tydlig samordnande funktion för NM i verksamheten
- ✚ Fungerande samråd med lokala företrädare för berörd NM

*Kulturell och
språklig mångfald
skapar nationell
rikedom.*

Elva statliga myndigheter

Fick uppdrag i slutet av februari och skulle lämna rapport den 15 oktober – d v s bara ett halvår

Framgångsfaktorer/utvecklingsområden:

- + Stark koppling till särskilda regeringsuppdrag
- + Samråd & kartläggning av varje NM's specifika behov hos respektive myndighets verksamhet
- + Ansvariga i ledningsfunktion med tydligt mandat
- + Sprida kunskap om LoNM internt/externt

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

*Kulturell och
språklig mångfald
skapar nationell
rikedom.*

i media

2010-03-17 [Gefle Dagblad]
Rosa Tailon belönas av regeringen »

2010-03-17 [Sveriges Radio]
SR upphör med radiosändningar till utlandet »

2010-03-17 [Diskrimineringsombudsmannen]
Romak kvinna ifrågasatt som hotellgäst »

2010-03-17 [Diskrimineringsombudsmannen]
Romak skolbarn trakterades DO stämmer Vetlanda kommun »

2010-03-17 [Diskrimineringsombudsmannen]
DO efterlyser tydligare MR-perspektiv i ny skollag »

Många fall av öppen diskriminering »
DO, Diskrimineringsombudsmannen, har utvecklat ett nytt arbets sätt där man för en dialog med olika företrädare för romer. Enligt Laine Strömgren, processförelse på DO, har det lett till ett bra resultat. Fler romer vågar anmäla och allt fler fall leder till skadestånd.

Förvaltningsområden för minoritetsspråk »

Hemsidan

<http://www.minoritet.se/>

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

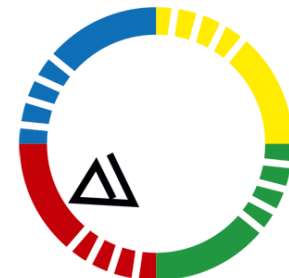
- ✚ **Producerat fyra aktuella reportage/månad**
- ✚ **Renodlad myndighetsinformation**
- ✚ **Basmaterial om minoriteter**
- ✚ **Daglig uppdatering om NM med hjälp av omvärldsbevakningstjänst**
- ✚ **Uppnått uppställda mål definierade utifrån regeringens uppdrag**
- ✚ **Önskvärt med en flerspråkig hemsida**

*Kulturell och
språklig mångfald
skapar nationell
rikedom.*

Samisk språkcentrum

- ✚ Etablering påbörjats under 2010
- ✚ Kartläggning, behov, och revitalisering
- ✚ Samarbete med andra samiska institutioner och organisationer med språkrevitalisering

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

*Kulturell och
språklig mångfald
skapar nationell
rikedom.*

Sameskolstyrelsen

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

- + 1 milj. kr till integrerad samisk undervisning i grundskolan
- + Avtal med 10 kommuner
- + Resurser till undervisning i samiska och duoddje (sameslöjd)
- + Viktigt komplement till sameskolan

*Kulturell och
språklig mångfald
skapar nationell
rikedom.*

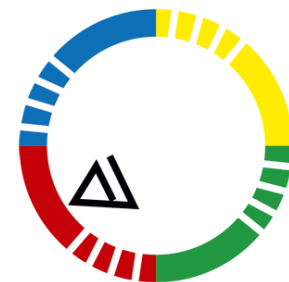
Länsstyrelsens romska uppdrag

Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget

- ✚ Stort behov av stöd till kommuner och enskilda
- ✚ Fortsatt uppdrag under 2011
- ✚ Den framtida verksamheten är beroende av beslut om förslagen i betänkandet ”Romers rätt” från Delegationen för romska frågor

*Kulturell och
språklig mångfald
skapar nationell
rikedom.*

**Sámediggi
Sámedigge
Saemiedigkie
Sametinget**

Gijtto / Tack!

*Kulturell och
språklig mångfald
skapar nationell
rikedom.*

